

кооперації, принцип спільного прогнозування подальшого розвитку за аналізом результату та принцип відкритості.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко А. Ф. Социальная психотерапия личности (психосемантический подход): уч. пособие. Киев : КГПИИЯ, 1991. 189 с.
2. Вірна Ж. П. Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога: Монографія. Луцьк : РВВ «Вежа» Волинського держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2003. 320 с.
3. Гайдар К. М. Подготовка профессиональных психологов в ВУЗах: новые противоречия и проблемы. *Известия ВГПУ. Педагогические науки.* 2014. № 1 (262). С. 92-95.

Наталія Гриньова

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, м. Умань*

**РОЗВИТОК ЗДАТНОСТІ ДО БАТЬКІВСТВА В РАМКАХ
ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ**

Наукове осмислення проблем батьківства має свою специфіку, в першу чергу, пов'язану зі змінами, що відбуваються в суспільстві. Питання участі чоловіка у взаємодії з майбутнім поколінням, у вихованні, у передачі досвіду піднімалася ще з VII століття. На початку XX століття дослідження впливу сім'ї на дитини зосередилися, в основному, на вивченні взаємовідносин матері і дитини [1]. До 70-х років XX століття вивчення батьківства позначало вивчення спочатку материнської депривації, потім питань взаємодії матері і дитини і проблем материнської прихильності в самому широкому сенсі. Однак включення проблем батька в дослідження батьківства ускладнило і диференціювали теоретичні основи, методологічні принципи і практичні методи дослідження батьківства і роботи з сім'єю.

Специфіка батьківства в порівнянні з материнством полягає в унікальності внеску батька в соціалізацію дитини, в меншій біологічній та більшій соціальній і сімейній детермінованості батьківства в

порівнянні з материнством при одночасній нечіткості рольових очікувань щодо батьківської ролі, і залежністю ступеня залученості в життя дитини від ступеня залученості матері в життя дитини.

Оптимізація та корекція становлення ролі батька у чоловіків пов'язана із розвитком їх батьківської ідентичності. В рамках психологічного тренінгу основними завданнями можна визначити: зняття емоційної напруги для забезпечення ефективності взаємодії з дитиною; актуалізація емоційного ставлення до дитини; інформування батьків про можливі способи взаємодії з дитиною; інформування про вплив батька на розвиток дитини і можливі наслідки порушень відносин в діаді «батько-дитина»; навчання умінням і навичкам ефективної поведінки [2].

Цілями психологічного тренінгу можуть стати наступні:

1. Діагностика й психокорекція вад психічного розвитку, пов'язаних зі становлення чоловіка-батька.
2. Інформаційна підтримка батьківської сфери сучасного чоловіка.
3. Створення оптимальних умов для успішного розвитку батьківської ідентичності.

При розробці занять психологічного тренінгу з метою розвитку батьківської ідентичності варто звертати увагу на новоутворення, що супроводжують той чи той етап розвитку батьківської ідентичності:

- 1) засвоєння моделей батьківської поведінки;
- 2) формування статевої та гендерної ідентичності;
- 3) диференціація статевої та батьківської сфер;
- 4) загострення переживань щодо батьківства;
- 5) актуалізація батьківських почуттів, батьківської ідентичності як цілісного утворення.

Заняття можна проводити в рамках груп зустрічей, всього 10-11 зустрічей протягом 2-х місяців. До групи слід набирати чоловіків, які мають одну або більше дитину по 15 осіб в кожену групу. У даній роботі психологічна підтримка розглядається як заданий вплив на клієнта з метою зміни його психічного стану для полегшення процесу прийняття ролі батька, взаємодії з дитиною, забезпечення підвищення продуктивності батьківства.

Отже, прийняття ролі батька визначає успішність виконання цієї ролі, однак, незважаючи на те, що усвідомлення себе батьком відбувається переважно після народження дитини, різні аспекти прийняття дитини і себе як батька починають складатися ще задовго до безпосередньої взаємодії з дитиною в рамках становлення психологічної готовності до батьківства, представляє собою сформованість установок, мотивів і певних якостей особистості, що характеризують способи і варіанти інтеріоризації та екстеріоризації батьківської ролі чоловіком, детермінованих базисними цінностями особистості і реалізованих на практиці в конструктивній стратегії батьківства.

Список використаних джерел:

1. Белогай К.М. Психологічний тренінг як метод розвитку батьківських відносини особистості. *Психологія і сучасне суспільство: взаємодія як шлях взаєморозвитку: матеріали Міжн. наук-практ конф.* Санкт-Петербург: СПБІУІП, 2006. ч.1. С. 61–67.

2. Луків М.Ю. Автономія особистості як передумова прийняття чоловіками батьківської ролі. *Вісник Новгородського державного університету ім. Ярослава Мудрого*, 2013. № 74-2. С. 8–85.

Лариса Данилевич

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини, м. Умань*

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Одним із сучасних напрямів дослідження професійного становлення студентів-психологів є завдання формування особистісної та професійної ідентичності фахівця, як одного з важливих чинників конкурентоспроможності майбутнього спеціаліста. Актуальність вивчення проблеми формування особистісної ідентичності майбутнього психолога зумовлена практичною значущістю подальшого самовдосконалення в галузі психології в період професіоналізації та постійного саморозвитку у